

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PIGTRAAD

UDGIVET AF

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

AUSCHWITZ

✧

BERGEN BELSEN

✧

BUCHENWALD

✧

DACHAU

✧

HUSUM

✧

NEUENGAMME

✧

PORTA

✧

RAVENSBRÜCK

✧

SACHSENHAUSEN

✧

STUTTHOF

✧

FRØSLEV

✧

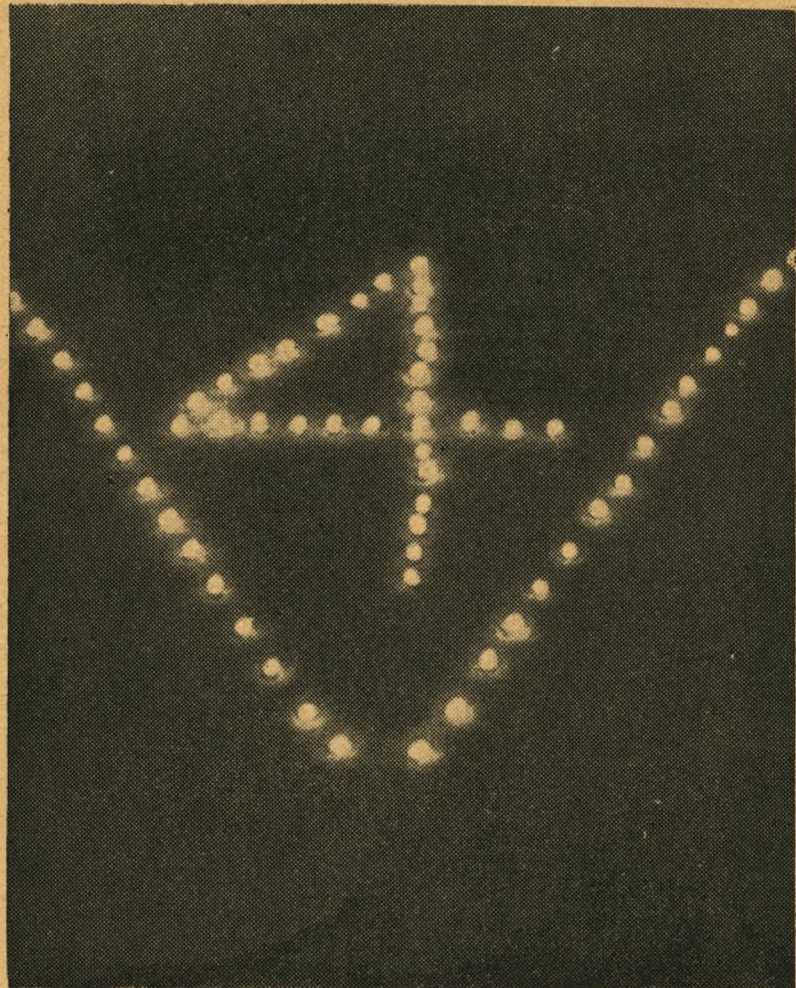
HORSERØD

✧

SHELLHUSET

✧

VESTRE FÆNGSEL

Forsiden:

4.-maj-dagens initialer i
Frihedskollegiets have på
Frederiksberg

Inde i bladet: Kammeraternes Hjelpefond har behandlet 408 hjælpesager ★ Der søges en enklere, hurtigere og billigere løsning af Bernadotte-monumentet ★ Tysklands ungdom i dag ★ Det syvende kors ★ Horserød VIII ★ Ryvangen bør gøres færdig ★ Ingen ny fangeforening ★ Samråd for frihedskampens veteraner.

**Alle sorter
brændsel**

Jr. Brandt

Næstved. Telefon 71

Næstved Tidende

Vordingborg . Præstø . Stege
Sjællands store Trykkeri-Koncern

Bagermester Høyer

Fisketorvet 5

Slagelse

Svend Christensen

Løvegade 5

SLAGELSE

Slagelse

Andels

Svineslagteri

Sorø Amtstidende

Slagelse

Slagelse Valsemølle $\frac{1}{8}$

Slagelse

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

stiftet 1945

PROTEKTOR: HS. KGL. HØJHED PRINS AXEL

Fondens kontor: Ordrup Jagtvej 175 (kontortid 9—12,30).

Telf. Ordrup 5075 — Postkonto 780.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet på aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men iøvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bosiddende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlem.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til ud- deling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af del- tagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var forblevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2 nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande — og andre lig- nende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, sagfører Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, Horsens.

Næstformand: Oberstløjtnant Fl. B. Larsen, Søgård, Sønderjylland.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, Kbh.

Sekretær og leder af fondens kontor: Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund.

Kaptajn Aage Eifer, Phistersvej 2 B, Charlottenlund, Helrup 2372.

Mogensen & Dessaus Væverier

Aktieselskab

Odense

KJØBENHAVNS HANDELSBANK

K. H. har behandlet 408 hjælpesager.

*Man samler sig især om feriehjemmet
og om studielegater.*

Bestyrelsen for Kammeraternes Hjælpefond holdt sit halvårslige møde lørdag den 3. maj i Admiral Gjeddes gård.

Formanden, konsul *Kaj V. Dahl*, bød de mange mødte velkommen og aflagde derefter beretning.

Han sagde bl. a.: Fondens arbejde har i den forløbne tid samlet sig væsentligt om feriehjemmet på Kegnæs og om studielegaternes forvaltning. Medlemstallet var pr. 31/12 1103. Som I vil erindre, tegnede kammeraterne sig for en femårs periode. Denne er jo nu udløbet, men vi er indenfor forretningsudvalget enige om at opfordre kammeraterne til at fortsætte endnu en periode på 5 år, for trangen til hjælp er endnu ret stor. Det er ganske nødvendigt, at vi skaffer penge, så vi kan indfri de forventninger, man stiller til os fra de unges side. Hver måned udbetaler vi en serie legater til studieformål, og disse unge må vi ikke svinge.

Jeg opfordrer bestyrelsens medlemmer til ikke at lade nogen lejlighed gå fra sig til at agitere for fonden ved sammenkomster og møder mellem kammeraterne.

Jeg deltog i mandags i et overordentlig velbesøgt møde for tidligere fanger i Esbjerg. Her rettede formanden, lrs. Rambusch, en indtrængende appel til kammeraterne om at støtte fonden, bl. a. ved at gøre flittigt brug af vore mærkater.

Kontingentet er indgået med 12.300 kr. I gaver har vi modtaget 310.00 kr. Der er solgt mærkater for ialt ca. 700

kr. Til vore Bernadotte-værelser er indgået 10.155 kr., og på lån er afdraget 675,00 kr. Vi har nu klaret et Bernadotte-værelse til hvert af frihedskollegierne. Vi skulle også gerne klare et til Odense-kollegiet.

Til feriehjemmet på Kegnæs har vi anvendt samme beløb som næsten til 2 Bernadotte-værelser. Det har glædet os, at så mange har haft udbytte af opholdet dernede.

I perioden 1/1 51—15/4 52 er i hjælp udbetalt 6240 kr. Legater er udbetalt med 4850 kr. Yderligere er bevilget, men endnu ikke udbetalt 1650 kr. i legater.

Julehjælpen i 1951 androg godt 1500 kr.

I fondens levetid har vi ialt behandlet 408 hjælpesager, hvoraf 262 er bevilget, 125 afvist, 21 er henvist til Frihedsfondens. Af 36 ansøgninger om studielegater er 19 bevilget. 4 hjælpesager er under behandling.

Jeg vil slutte denne beretning med en tak til Fosmark, der fortsat på en så fortræffelig måde røgter sit hverv som Pigtråds redaktør og derved vægtigt bidrager til at holde sammen på vore medlemmer.

Derefter fik formanden for Kegnæsudvalget, købmand *Holger Thorsøe*, ordet. Sidste sommer havde feriehjemmet været fuldt optaget af kammerater med familier. Der var allerede så mange ansøgere til sommeren 1952, at der var fuldt optaget. Kun hvis en enkelt familie skulle blive forhindret, ville der blive

plads til flere, end der på nuværende tidspunkt var indtegnet.

Redaktøren af Pigtråd, kommunelærer *Jobs. Fosmark* aflagde beretning om bladet. Han sluttede med at sige:

Da vi startede bladet stod vi helt uden erfaringer om, hvad der skulle stå i et sådant blad. Erfaringen har vist, at hvis vi søger at være meget aktuelle ved at tage part i den aktuelle politiske debat, møder vi skellet, der i dag findes politisk imellem os. Vi må derfor i væsentlig grad dyrke det, der samler os. Erfaringerne viser, at bladet stadig har en mission som budbringer mellem kammeraterne om et hjælpearbejde, som alle kan stå sammen om, samt nyhedsbringer om sammenkomster, der styrker og vedligeholder kammeratskabet.

Bladets forretningsfører, arkitekt *Kornbeck* gav en del opmuntrende oplysninger om bladets økonomi.

Efter behandling af en del hjælpesager opfordrede man Fosmark til at genindtræde i bestyrelsen og politifuldmægtig Schlaubusch til at indtræde som nyvalgt.

Kaptajn *Åge Eifer* aflagde beretning om arbejdet med at få »forlystelsesafgiften« fra Auschwitz-filmen stillet til rådighed for de kammerater, der er ramt af neuroser.

Thorsøe oplyste under eventuelt, at han agtede at lade fremstille foto-genivelser af karikaturtegningerne af fangekammerater fra Frøslev. Det drejer sig om Wognsens tegninger, der er ophængt på Frihedsmuseet i Sønderborg.

Som næste mødested fastsattes Odense.

Så faldt løverne.

Der søges en enklere, hurtigere og billigere løsning.

Forretningsudvalget for Bernadotte-fonden havde lørdag den 3. maj indkaldt til møde med forelæggelse af de resultater, der hidtil er opnået i arbejdet for rejsningen af et monument for greve Folke Bernadotte.

Formanden, lrs. *Per Federspiel* bød velkommen og meddelte, at indsamlingens samlede resultat var 120.929,72 kr. Deraf er 77.927,49 kr. indsamlet på lister, 15.872,00 kr. på kvitteringshæfter. 7582,00 kr. var indbetalt på giro, 936,00 kr. var indtelefonerede. Festen i radiohuset havde givet et overskud på 1410,16 kr. Plakater havde indbragt 92,00 kr., og festen i Horsens havde givet 127,21 kr. I renter var indvundet 495,92 kr.

Som kassebeholdning henstår pr. 4. nov. 1950 98.383,84 kr. Beløbet er i dag 95.700,00 kr. På tryksager er ofret 2562,00 kr. Til kontorartikler, porto, telefon og assistance er anvendt 3299,55 kr., rejser og repræsentation har kostet 155,10 kr. Desuden havde Bernadotteskolen fået 15.000 kr.

Federspiel redegjorde derefter for den rent historiske side af sagen og gjorde opmærksom på, at Åbenrå amtsråd velvilligst havde påtaget sig udgifterne ved planeringen, hvilket var en meget stor hjælp i arbejdet.

I sten ville det præmierede udkast imidlertid koste 140.000 kr. og i bronze 90.000 kr. Det ser derefter ud til, at vi kan klare os med 120.000 kr. Der vil imidlertid hengå 3—4 år med huggearbejdet af løverne og af skulpturen. Fastholder vi det præmierede forslag, skal der altså skaffes en del flere penge.

Formanden for Gestapofangerne, fabrikant *V. Clemmensen* kritiserede komiteens tempo og det præmierede udkast. Hans opfattelse var, at ingen ville

kunne hitte ud af det, og det ville være trist, om man skulle klare spørgsmålet ved en påskrift om, hvad meningen var.

Frøken *Paludan-Müller* gik stærkt ind for et monument så enkelt og ligetil som muligt. Inskriptionen burde sige tingene uden svulstige vers o. l. Hun fandt derfor et symbolsk mindesmærke for uheldigt.

Sygehusinspektør *P. Kragb* og chefen for hjemmeværnet, general *Johnstad-Møller* gik også imod det symbolske.

Efter forslag af departementschef *Koch* vedtog man at gøre det kunstneriske udvalg bekendt med de fremsatte synspunkter, hvorefter det formodes, at arkitekt *Bent Mackeprang* vil fremkomme med en enklere, billigere og hurtigere løsning.

Det omtalte møde må således siges at have bragt en vis klaring i sagen. Forslaget om Daniel med løverne er faldet. Alene de enorme omkostninger forhindrer, at det rejses. For mange står dette præmierede udkast som en virkelig smuk, kunstnerisk løsning på den stillede opgave. At der så er nogle, der siger, at de ikke forstår det, er vel ikke fældende. Det gør jo ikke noget, at et kunstværk opfordrer til et vist tankearbejde hos beskuerne.

Man må beklage, at de vindende kunstnere, arkitekt *Bent Mackeprang* og billedhuggeren *Jørgen Gudmundsen-Holmgreen*, ikke er gået til opgaven med den rette alvor. Man kan jo godt kalde det at gøre grin med borgermusikken at lave udkast til et monument, der må koste 70.000 kr., og så stille med et betalingskrav på det dobbelte, når opgaven skal løses. Man siger, at forklaringen ligger i, at de to kunstnere ikke havde tænkt sig muligheden af, at de blev de

vindende, men er dette rigtigt, må man sige, at de to har været mere letsindige end tilladeligt er.

En stab af mennesker er med megen alvor gået ind for at skaffe det opnåede beløb. En dommerkomité har været samlet fra forskellige dele af landet. Komiteen har arbejdet i mange timer — og præmierer et monument, hvis kunstnere overhovedet ikke har sat sig til at regne ud, hvad det vil koste. Det stod jo i konkurrencebestemmelserne, hvor mange penge der var til rådighed.

Vi er vel vænnet til at indrømme kunstnere en vis margin — men strengen er i dette tilfælde langt overtrådt.

Man kan med nogen ret forvente en undskyldning fra de to herrer.

Jobs. Fosmark.

4.-maj-dagen 7 år efter.

På selve befrielsesaftenen var det lysene, der talte fra de mange tusinde vinduer.

I løbet af søndagen blev der holdt en række højtideligheder med kransenedlægning bl. a. i Ryvangen og ved mindeankeret i Nyhavn. I Københavns Domkirke talte Åge Falk Hansen, og ved den ukendte k-z-fanges urne ved Helligåndskirken havde Gestapofangerne en højtidelighed om aftenen med taler og klokkespil.

Mange byer og sogne havde møder og højtideligheder.

Ethvert brev bør forsynes med vore smukke mærkater i farvetryk.

Vi har to at vælge imellem:

1. *Bernadotte-mærkatet med hans billede.*

2. *Kammeraternes Hjælpefonds mærkat.*

Begge mærkater foreligger i ark med 25 stk. à 10 øre og fås ved at indsende beløbet til giro 780, Kammeraternes Hjælpefond, Ordrup Jagtvej 175, Charlottenlund.

De indkomne beløb går til fondens hjælpearbejde.

Tysklands ungdom i dag.

Professor GEORG ECKERT fra Braunschweig deltog før og under krigen i modstandsarbejde mod Hitler. Da han fornylig opholdt sig i Danmark, lykkedes det Tidens Stemme at opnå et interview.

— De har været med til efter krigen at tage det arbejde op at opdrage tysk ungdom, professor Eckert?

— Ja, det har jeg. I Braunschweig i den engelske besættelseszone blev jeg leder af Kant Hochschule, hvor vi uddanner lærere. Jeg er historiker af fag, og det er som medlem af de tyske lærersammenslutningers udvalg for historieundervisning, jeg for tiden opholder mig i København. Vi ville gerne i lighed med, hvad de nordiske lande har gjort gennem foreningerne NORDEN, søge at enes med danske historikere om en klarlægning af det tysk-danske forhold gennem tiderne. Tysk ungdom er i Hitler-tiden blevet fyldt med så megen propaganda, at redelig oplysning er mere påkrævet end noget andet.

— I hvor høj grad lykkedes det Hitler at påvirke de unge?

— Stort set må man sige, at ungdommen ved krigens slutning i 1945 var blevet 100 pct. nazistisk. Og hvordan skulle det kunne være anderledes? Jeg tror næppe, man her i Danmark kan gøre sig begreb om, hvor systematisk og intensivt børnene og de unge blev påvirkede, lige fra børnehaveralderen. Der var naturligvis en del hjem, hvor forældrenes indflydelse helt eller delvis kunne neutralisere den offentlige propaganda; men både forældrene og også vi lærere — jeg var selv gymnasielærer under krigen — måtte være varsomme. Man kunne risikere, at de unge, opfanterede gennem Hitlerjugendorganisationen, angav en. Det kunne ske bevidst, men også indirekte, i lighed med, hvad jeg for nylig fik fortalt af en student, der var flygtet fra Østzonen. Der havde han oplevet, at børnene skulle skrive en stil, der lød: »Worüber unterhalten sich die Eltern beim Mittagessen?«

Det er svært at finde et ståsted

— Hvordan påvirkede det de unge, at alt det, de havde troet på og set op til, brød sammen?

— I begyndelsen var skuffelsen uhyre, og mange af de unge kunne og ville ikke uden videre svigte deres idealer. Nogle af dem søgte endnu i 1946 og 47 i nazistiske undergrundsbevægelser at virke for sagen. Der var jo også dårligt nok folk, der kunne eller havde tid til at tage sig af dem. De antinazistiske tyskere måtte i første omgang se deres arbejdskraft taget i brug til andre og endnu mere påtrængende opgaver end opdragelse af ungdommen, og emigranterne, der vendte hjem til Tyskland, havde levet så længe i det fremmede, at de havde ondt ved at forstå de forhold, de fandt ved hjemkomsten, og derfor kunne de i første omgang så at sige ikke tale til ungdommen i et sprog, den forstod.

— Er tysk ungdom af i dag politisk interesseret?

— Største parten af dem er det ikke. Når man har haft idealer, som har skuffet en, er det ikke helt let atter at finde et ståsted. De holder sig fra politik, arbejder for deres egen fremtid, og i fritiden danser de, eller hvad de nu kan finde på. Men der kaldes på den tyske ungdom igen, også fra politisk side, og de tre store ungdomsorganisationer, den katolske ungdom, den evangeliske ungdom og den socialdemokratiske ungdom har allerede mange tilhængere.

— Hvordan stiller ungdommen sig over for ny-nazisterne?

— Der er små nynazistiske ungdomsgrupper; det er en kendsgerning; men i forhold til de store grupper er det et fåtal, der slutter op om nynazisterne. Og efter min overbevisning kommer de ikke til at spille nogen rolle.

— Og kommunisterne?

— Kommunisterne har i dag absolut ingensomhelst indflydelse i Vesttyskland, heller ikke blandt ungdommen. I Østtyskland ligger det naturligvis helt anderledes.

Vi er ærlige — og forlanger ærlighed

— Efter hvilke principper leder De Deres egen skole, die Kant Hochschule?

— Lærerkorpset blev lige fra begyndelsen sammensat af tidligere modstandsfolk og emigranter. Skønt det egentlig var forbudt, tolererede englænderne hos os det princip, som vi fra star-

ten gik frem efter, nemlig også at optage tidligere nazister — ja, Hitlerjugendførere, som elever på skolen. Vi er ærlige over for dem og forlanger ærlighed af dem, alt kan diskuteres hos os og bliver diskuteret. Vi foretog i 1948 det eksperiment at invitere to tidligere lærere fra Hitlerførerskoler til fri diskussion med elever og lærere hos os. Det gjorde et uhyre indtryk på de unge, som jo naturligvis havde den indstilling, at vi, deres lærere, jo nok kunne diskutere dem selv — altså vore elever — sønder og sammen, simpelthen fordi vi var så meget ældre; men hvis deres tidligere lærere var med, så ville vi — tænkte eleverne — ikke have så let spil i en diskussion. Og nu så de så disse mennesker igen, usikre, som de selv, forklarende og bortforklarende ... Det blev en stor succes.

— Hvordan stiller de unge sig, når de hører om koncentrationslejrene og udryddelseslejrene?

— Det er, som De vil kunne forstå, et noget vanskeligt emne at diskutere og må faktisk behandles med en vis takt. De fleste anstændige unge vægrer sig simpelthen ved at tro, at det kan være sandt; det må være propaganda. Hverken de eller deres forældre har vidst besked ... Men de får ikke lov til at slippe uden om kendsgerningerne. Jeg selv forklarer dem, at erfaringen viser, at koncentrationslejre og totalitære styreformere hører sammen.

Poul Davidsen

Fotograf

Nørrebrogade 140
Taga 1007

FJEDERFABRIKEN K. HAGENS

Kong Georgsvej 22,
København F.
Telefon Fasan 3026

Tyskland er slagmark i den kolde krig.

— Hvordan ser man på det meget diskuterede spørgsmål om Tysklands remilitarisering?

— I meget stor udstrækning vender ungdommen sig mod denne tanke. Man ser det ejendommelige, at amerikanerne, som i begyndelsen af besættelsen kaldte tyskerne for militarister, nu, da så mange unge er mere eller mindre pacifistisk indstillede, på forskellig vis søger at overbevise tyskerne om, at det i deres situation er nødvendigt at være med til vestens militære forsvar osv.

— Tror De personligt, professor Eckert, at de demokratiske kræfter, som eksisterer i Tyskland, og som også tidligere har eksisteret uden dog afgørende at kunne slå igennem, tror De, at disse kræfter er stærke nok til at præge vest-tysk ungdom og dermed også det kommende Tyskland?

— Der er mange, der som jeg håber det inderligt og arbejder på det af al deres kraft. Men det er en kendsgerning, at situationen er alvorlig. Tyskland er slagmark i den kolde krig, og vi savner ganske ro og stabilitet i samfundet. Vore nerver står på højkant. Det er ikke noget sundt åndeligt klima for unge mennesker at vokse op i. Og alligevel sker der gang på gang undere blandt de unge. Jeg kunne fortælle Dem mange historier om de hundreder af unge kvinder og mænd, vi har uddannet på Kant Hochschule; men jeg skal nøjes med en enkelt: En ung mand, der udgav sig for at være ungarsk student, blev optaget på skolen og bestod sin eksamen med fineste resultat; men bagefter ville han ikke være lærer, hvad der forekom os besynderligt; men blev almindelig arbejder. Da jeg nogle måneder senere fik fat i ham, viste det sig, at han i virkeligheden var østrigsk nazist, da han kom til skolen og blot havde søgt optagelse hos os for at få gratis uddannelse, og nu ønskede han ikke — af redelighed — at udnytte den eksamen, som han havde opnået under falske forudsætninger. Nu er han imidlertid som lærer kommet på sin rette hylde. — Kunne den tyske ungdom opnå forståelse for sine vanskeligheder og moralsk støtte, også fra udlandet, og kunne den få rolige og stabile forhold at leve under, nærer jeg ingen bekymring for dens og Tysklands fremtid.

Hans Müller.

Det syvende kors - !

Der bliver ikke brug for noget kors, hvis man drager lære af vore erfaringer og oplevelser.

Husker du nervositeten i tiden før anholdelsen? Det var dengang, man holdt vejret, hvergang en bil standsede op udenfor ens gadedør efter spærretidens ikrafttræden. Det var dengang, man lyttede, når nogen gik på trapperne. Dengang, man så ud gennem brevsprækken, før man åbnede døren. Da sov man så let, at blot en eller anden hostede i søvne i huset, så var man lysvågen.

Det er 8—10 år siden nu.

Husker du anholdelsen og forhørene? Man fik vel nok lidt af et chock, da anholdelsen fandt sted. Man forsøgte at optræde »normalt«, men det lykkedes ikke. Så begyndte forhørene og fangetiden, indtil ens skæbne var afgjort. I de ensomme stunder tænkte man ofte: Dig sker der det værste. Dengang vidste man med sikkerhed, at disse timer aldrig ville blive glemt ...

Det er 8—10 år siden nu.

Husker du ankomsten til k-z-lejren? Aldrig kan man glemme den knugende stemning, dette tryk over sindet. Pigtråden, vagterne, apellerne, den første tids uvished. De mange forfærdelige timer, kammeraterne, der døde o. s. v. Dengang svor man på, at disse timer aldrig ville blive glemt. Vi ville sørge for, at k-z-lejrenes helvede evigt ville blive husket ...

Det er 8—10 år siden nu.

Ungdommen forstår det ikke

En ny slægt vokser op. Den har nok hørt os fortælle om »det dengang«. Den har også nu og da læst lidt og set flere film fra lejrene. Men den har slet ikke vort indtryk af rædslerne. Den har ikke fattet dem. Vore oplevelser er fortid nu — og hvem hænger ved fortiden, når der er mere end rigeligt at gøre i nutiden, og når fremtiden er højst usikker? Jo vist er det »interessant« at høre os gamle fortælle. Ungdommen trækker måske i smug lidt på skuldrene af vore små skavanker. Det er jo nu en-

gang blevet vor skavank at fortælle »om dengang«.

Nu og da står begivenhederne fra fangetiden os så uendelig klart. Vi har svært ved at erkende, at det er fortid, men ikke desto mindre er det jo en kendsgerning. Aldrig tidligere har jeg gjort mig det så klart, som forleden aften, da jeg dumpede ind i en biograf for at se en film, som jeg ikke kendte noget til i forvejen ud over, at det »vist nok var noget med en k-z-lejr«. På bænken bag mig sad en hel række af unge, veltrænede soldater i efterkrigstidens moderne uniformer. Disse unge folk oplæres i brugen af de højmoderne våben — de bedste fra sidste krig, samt de våben, der er opfundet senere. Jeg så fra det ene soldateransigt til det andet. Det var pæne folk, en værdig og god ungdom, som fremtidens Danmark kan og skal bygge på. Men hvad kender disse folk til vore erfaringer, til diktatur, terror, k-z-lejre etc. Disse soldater gik i skole i korte bukser, dengang vi var indespærret. Og de forstod heller ikke et suk af den film, de fik at se, idet den handlede om k-z-lejre og nazitiden.

Det er jo 8—10 år siden nu.

K-z-lejren på film

Filmen hed »Det syvende Kors«, og den satte alle de tanker i sving, som er skildret her. Den var fortræffelig. I hovedrollerne var så kendte kræfter som Spencer Tracy og Signe Hasso. Dens handling var hentet fra 1936's Tyskland, da SS og SA ryddede alle de folk af vejen i Tyskland, der var besværlige. Man startede i k-z-lejren »Westhofen« — og man oplevede meget af det gamle påny, selv om »Det syvende Kors« jo kun er en film — også i ordets nedsættende betydning.

Syv mennesker flygter fra lejren. (Desværre fik man ingen forklaring på, hvordan det var muligt). Syv træer ved lejrens indgang ændres til kors, og såvel en gestapomand som lejrkommandanten svor på, at inden længe skulle

Situation fra kz-lejr-filmen: Det syvende kors.

de syv flygtede komme til at hænge i hvert sit kors. Det varede heller ikke mere end nogle få timer, så hang den første død på korset, så den næste o.s.v. Efter få dages forløb havde seks kors fået deres offer. Den syvende flygtning (Spencer Tracy) var ikke så let at få. Man følger hans flugt, hans nervøsitet og uro. Man følte sig påny hensat til den tid — man følte, at man selv var jaget, og at man var i samme båd som han. I 1936 var der endnu en spinkel modstandsbevægelse i Tyskland. Den fik han langt om længe kontakt med, og det lykkedes ham at slippe bort. Men hvor har man oplevet meget inden da.

Det syvende kors fik aldrig sit offer.

Enhver af os, der kom velbeholdent hjem efter opholdet i en lejr, undslap det syvende kors.

Det var en virkelig strålende film, men den kom ikke op på en af Københavns store premiere-biografer (Danmarks-premiere: 2. påskedag. Nu vises den landet over). Den var dystert, handlede om kz-lejr og nazitid, terror o. s. v.

Det er jo 8—10 år siden nu.

Vi hører fortiden til

Det kan ikke trække det store publikum i dag.

Måske er det betegnende, at en ung

filmsanmelder ved et af bladene efter denne film skrev sådan noget som:

»»Det syvende Kors« henter sin handling fra fortidens Nazi-Tyskland. Den er meget spændende og fikst lavet, men man kan ikke lade være med at tænke på, at den burde have været fremme i 1936—37. I så fald ville den have advaret menneskeheden. Nu har den kun interesse, hvis man tænker på de steder, hvor der endnu findes kz-lejre...«

Kan det siges tydeligere, end i denne anmeldelse: Vi og vor historie hører fortiden til.

Men mon dog ikke, nutiden kunne lære en bunke af vore oplevelser og vore erfaringer. Mon ikke verden ville kunne blive noget bedre, hvis man drog

lære af det, vi har set, oplevet og hørt, selv om:

Det er 8—10 år siden!

Så ville der aldrig blive brug for de syv kors!

KIM.

WILLERUP

Hillerød

MELSKENS

HILLERØD

Tlf. 81 og 555

Aktieselskabet

Hillerød

Landbobank

STATSANSTALTEN

FOR

LIVSFORSIKRING

HORSERØD

VIII

Oluf Bonnè afslutter sin beretning om Horserød-lejrens historie. Han slutter med at fortælle om en tilværelse for internerede af alle professioner og af alle politiske anskuelser.

Livet skal trods alt leves, og nye be-
givenheder trykkede de før oplevede i
baggrunden. Sommeren var i anmarch,
luften blev lunere, og skoven grønnedes.
Hyggeaftenerne inden for barakkernes
vægge var forbi. Man tilbragte så meget
af tiden, man kunne, i fri luft.

Om aftenen og om søndagen spadse-
rede man i lejren. Der kommer Christian
med lynlåsmanden. Christian Andersen
hed han, var bager, og hans bopæl var
i Ålborg. Ved sin arrestation forsøgte
han at flygte, men blev ramt af en kugle,
som gennemborede hans underliv. I en
halv time slæbte tyskerne rundt med
ham, før de kørte ham på hospitalet til
lægebehandling. Han blev opereret, og
resultatet blev et ar, som strakte sig fra
midt oppe på livet og ned til lysken. Et
langt rødt ar med en række store røde
punkter på hver side. Det lignede gran-
giveligt en stor lynlås, deraf tilnavnet.
Ret længe fik han dog ikke lov til at
glæde sig over sit genvundne liv. Over
Frøslev kom han til Neuengamme, og
her døde han i vinteren 1944—45.

I denne udendørs tilværelse, som fan-
gerne nu fortrinsvis førte, var der større
mulighed for at se og at lære dem fra
de andre barakker at kende. Det var en
broget forsamling, der efterhånden
havde fået anvist sin foreløbige plads
her. Alle samfundslag og professioner
var repræsenteret. Håndværkere, office-
rer, præster, forretningsmænd, arbejds-
mænd og kunstnere. Med hensyn til po-
litisk indstilling og opfattelse var de for
de flestes vedkommende tilknyttet K. U.,
Dansk Samling og Danmarks kommu-
nistiske parti. Desuden var der en hel
del upolitiske. Forskellige som de var i
social, politisk og kulturel placering var
det et godt bevis på, hvorledes et lands
trængselstid kan samle mosaikstykkerne
i et folk til et smukt hele, at samværet
mellem fangerne var så gnidningsløst,
som det var. Det var sjældent, at po-
litiske meningsforskelligheder brødes med
hinanden. Man var kun optaget af eet:
kampen mod undertrykkerne.

Hver og een havde sin historie bag sig.
Enhver af dem var impliceret i en sag
— stor eller lille. Det var dog ikke alle,
der var villige til at lukke op for posen
med hemmelighederne, men der var jo
en del, man efterhånden blev fortrolige
med, og som ikke fandt det nødvendigt
at holde posen tilsnøret. Een af dem var
Røen. Røen var sproglærer fra Hillerød.
De andre fanger havde i nogen tid lagt
mærke til ham, når han færdedes på
sine ture rundt i lejren. Han kunne se
ud til allehånde med sine underlige an-
sigtstrækninger og halsvridninger, og de
fleste hældede til den anskuelse, at der
var noget i vejen med hovedet på ham.
Det viste sig ved nærmere bekendtskab
at være en stor fejltagelse. Røens hoved
var godt nok, ualmindeligt godt endogså.

Hans fortællekunst var uden for det
almindelige, og han fortalte gerne. Een
af de gode historier, han gav til bedste,
var den om hans arrestation og de på-
følgende forhør. Røen fortalte på sin
særegne måde: Ser I! Disse folk kom jo
væltende ind på denne upassende støj-
ende facon, som er så karakteristisk for
dem. Det første, de kastede sig over var
min bogreol. Nu havde jeg i denne reol
stående nogle bøger, som omhandlede
biavl, og jeg var bange for, at disse
bøger skulle henlede deres opmærksom-
hed på nogle bistader, som jeg havde
stående nede i haven, og som for tiden
var gemmest for — forskellige små-
ting.

Jeg halede derfor skyndsomst et par
værker frem om Amerika og begyndte
på et foredrag om dette land. Det lyk-
kedes mig også at fange deres opmærk-
somhed i den grad, at de rent tabte in-
teressen for den øvrige del af bogsam-
lingen, og derved undgik bistaderne at
komme i farezonen. Ransagningen fort-
sattes dog andre steder over hele huset.
Til sidst kom de op til pulterkammeret.
Døren blev lukket op, og et par tyskere
masede ind. Lidt efter hørtes høje brøl-
derindefra — ha, waffen waffen. Een
af dem kom springende ud som en trolld

af en æske, svingende en træmodel af
en håndgranat i hånden. Waffen, was!
Han formelig dansede krigsdans, mens
han truende svingede modellen af hånd-
granaten foran mit ansigt. Hvad var
hensigten med den, hvad ville jeg bruge
den til, råbte han.

Ja, hvad ville jeg med den? Man havde
jo lov til at samle på ting af særlig in-
teresse for een. I gamle dage samlede
man på stenøkser, dolke, pile og spyd.
Nu i vor tid er det håndgranater, ma-
skinpostoler og revolvere. Jeg kender
skam en mand, som har en større sam-
ling.

Hvor bor den mand? brølede gestapo-
manden, så han var ved at vende vran-
gen udad på hovedet, og de andre, som
var kommet til, brølede med.

Herregud, sagde jeg, hvorfor skal nu
den stakkels mand rodes ind i dette her.

Hvor — hvor — frem med sproget,
skreg de allesammen.

Ja, når d'herrer absolut vil vide det —
så, ja hvor var det nu, han boede, lad
mig se — jo, det var jo i Southampton
i England.

De stod et øjeblik og gloede lamslæde
på mig. Så kastede de sig over mig og
slæbte mig ud til den ventende vogn.

I de forhør, jeg senere kom i, vendte
de altid tilbage til håndgranaten, hvor
jeg havde fået den fra. Så fortalte jeg
det en dag.

Se — det var forrige sommer i juni
måned. Jeg ved bestemt, at det var i
juni, for der var både løvetand, der stod
i blomst, og løvetand, der stod med disse
her frøbolde på stængelen, langs grøfte-
kanterne, og det kan man kun se i juni
måned.

Kom nu til sagen, knurrede forhørs-
lederen.

Ja — ser De. Jeg spadserede altså ud
ad landevejen, som fører til Fredensborg.
Det var en dejlig morgen, solen skin-
nede og fuglene sang. Nå, jeg gik jo
sådan og nød det hele, fløjede lidt og
kikkede mig omkring. Lidt længere frem-
me, til højre for vejen, lå der et smukt
hus, som jeg ikke mindedes at have set
før. Hvem mon der bor i det hus, tænkte
jeg. —

Der lød et ildevarslande: Hvis De ikke
snart kommer til sagen — så —

Bevares — jeg fortsatte ud ad lande-
vejen, og da jeg var kommet et godt
stykke længere frem . . . inden jeg var

kommet så langt, havde jeg forresten passeret nogle ualmindeligt pragtfulde køer, som stod på venstre side af vejen, men som sagt, da jeg var kommet dertil, hvor jeg var kommet før — så jeg en dreng komme gående imod mig et stykke henne ad vejen, og jeg kunne se, at han gik og svingede med et eller andet i hånden. Nå, han kom nærmere, og jeg kom også nærmere, og tilsidst mødtes vi, og så stod vi stille begge to.

Hvad er det, du har der i hånden, spurgte jeg.

Ja — det var jo sådan en dingsebase, svarede han og svingede den rundt i luften.

Forhørslederens hoved lignede nu en moden tomat.

Hvad skal du have for den dingsebase, min dreng? spurgte jeg. Han var en rar dreng. Han ville ikke flå mig — jeg fik den for 50 øre.

Gestapomanden stod lidt og gyngede på fodballerne. Han trak vejret hørligt. Så brølede han: Ud!

En anden gang, fortalte Røen, da jeg kom ind i forhørslokalet, sad der ved den ene side af et bord tre gestapomænd. Jeg blev placeret ved den ene side. Bordet var pyntet med fingerknusere, negle-afrivningstænger og revolvere. Det så hyggeligt ud. Nu ved I jo af erfaring, hvorledes disse herrer brøler op og skaber sig for at tyndslide nerverne på ham, der sidder ovre på den anden side. Således også i dette tilfælde med mig. De råbte og brølede, skreg og galede, så det var ganske forfærdeligt. Da der var gået nogen tid på denne måde, rejste jeg mig op og sagde:

Hør — her sidder vi fire voksne mennesker og råber og skriger i munden på hverandre — det kan vi ikke være bekendt — skal vi ikke vælge en dirigent? — Så smed de mig ud.

Der kom stadig nye transportere af fanger til Horserød. Hvidstengruppen kom. Kroejer Marius Fiil, hans søn Niels, svigersønnen, bryggeriarbejder Peder Bergenhammer Sørensen, dyrlæge Albert Carlo Iversen og karetmager Søren Peter Kristensen.

Allesammen mænd, som hver for sig var en pryd for deres land. Marius Fiil boede i barak 12 (sygebarakken), ikke fordi han fejlede noget, han var frisk som en fisk. Man så ham som regel i

samtale med een eller anden ude foran sin barak, smøgende på sin lille krogede pibe. Han havde uden for sit vindue i barakken, hvor han boede, en altankasse, hvori han havde plantet latyrus. Dem passede og plejede han, vandede og lugede, og ofte kunne man se ham stå og betragte deres farvepragt. Niels var på fletteriet, mens alle de andre vegeterede. Ingen af disse mænd gav i mindste måde udtryk for frygt for, hvad der kunne hænde dem i fremtiden, og dog måtte de vide, hvad der var sket med andre, der havde været medlemmer af modtagergrupper. Rolige og besindige og med udfoldelse af ægte jysk lune færdedes de blandt de andre i lejren, til den dag kom, da skæbnen indhentede også dem.

Ryvangen er ikke færdig endnu

En af frihedskampens ildsjæle, redaktør Erik Arboe-Rasmussen skrev den 4. maj en kronik i Nationaltidende om Ryvangen.

Han kritiserer paptaget på pergolaen — helhedsindtryk: cykelskur. Han går stærkt ind for, at alle frihedskampens ofre får deres navn derude. Der mangler een i feltet med de 106. Gravfeltet bliver ikke passet, og det skæmmer helhedsindtrykket. Han foreslår, at Tom

Søndergaard får den ledige plads.

Portalen karakteriseres som en ufatelig misforståelse og pladsen med graven for k-z-fangerne som sten, sten og atter sten — man går og tramper på de døde.

Arboe-Rasmussen gør opmærksom på, at udlændinge ofte spørger om en lille tryksag om Ryvangen på engelsk eller fransk eller begge sprog. — Man forstår heller ikke, at man intet sted i byen kan finde postkort af Ryvangen. Ligeledes burde der også være en blomsterbod derude. Der ville i så fald komme langt flere blomster på gravene.

— En dag så jeg en ung pige gå rundt derude med en vældig kurv fyldt med blomster, slutter A.-R. Hun lagde sine buketter på alle de grave, hvor der ingen blomst var. Og da jeg spurgte hende hvorfor, svarede hun: Fordi også jeg skylder dem så forfærdelig meget.

Hun havde været på Grønttorvet og købt ind. Det havde kostet en ugeløn. Så lidt, sagde hun. Tænk blot på, hvad de gav!

I samme nummer af samme blad bringer man udtalelser af Pigtråds redaktør, af kirkeministeren og Ryvangens arkitekt, professor Gottlob. De tilslutter sig alle tanken om, at de resterende 700 navne skal med derude på en mur eller i siderne af indgangsportalens vægge.

Georg Jensen

DAMASKVÆVERIET

Kolding

AKTIESELSKABET

ROSKILDE BANK

Announce-kampagne.

Det er ganske naturligt, at det bliver mere og mere vanskeligt at samle interessen om begivenhederne før 4. maj 1945 — men Pigtraad har dog forstået stadig at bringe nyt og aktuelt stof — uden nogen sinde at komme bort fra sin oprindelige og naturlige opgave — at være bindeleddet mellem kammeraterne fra besættelsestiden. — Det har ofte knebet med bladets økonomi — og forretningsudvalget har altid holdt stærkt på, at fondens midler ikke måtte anvendes til bladets drift, der andrager ca. 20.000 kr. om året. —

Pigtraad er det eneste fangeblad, der repræsenterer alle lejre — og vi kan og vil ikke undvære det — og endelig er det nu lykkedes os at skaffe 4 dygtige

agenter, der for en måned siden er startet med tegning af annoncer og abonnementer. Der har været nogle små misforståelser i begyndelsen, men disse er nu overvundet, og hele Danmark vil i de kommende måneder blive besøgt. Disse agenter har fået instruktion om at opsøge de stedlige folk i hver by — søge oplysning og vejledning, og vi beder jer alle være disse agenter behjælpelige. — I løbet af den korte tid, der er gået, er der nået meget fine resultater, og det ser ud til, at Pigtraad atter kan blive en indtægtskilde, der gør det muligt at hjælpe endnu flere kammerater end hidtil.

Tag godt imod vore agenter og hjælp dem i vort arbejde.

H. Kornbeck.

FN-noter

Flygtninge-organisationen ophører — har ikke flere penge

Når F. N.s flygtningeorganisation, IRO, ophørte den 31. januar, er det simpelthen, fordi organisationen ikke har flere penge, og den får heller ikke flere. Der vil ikke længere findes en forsorgsorganisation for flygtninge, men i stedet træder F. N.s højkommissær for flygtninge til. Det bliver hans opgave at sikre flygtnings retsstilling og at skaffe dem anbringelsesmuligheder gennem forhandling med regeringer. F. N.s højkommissær for flygtninge er hollænderen dr. C. J. van Heuven Goedhart.

Trods IROs meget betydelige indsats i de 55 måneder, organisationen har været i funktion, efterlader den mange

uløste problemer, som det vil tilfalde højkommissæren og en række internationale hjælpeorganisationer at løse. IRO har imidlertid ingen grund til at skamme sig over resultaterne.

HIST OG HER

Esbjerg.

Den 4. maj inviedes i byparken i Esbjerg ved en smuk højtidelighed, der overværedes af 3-400 menesker, en mindelund, rejst omkring et relief af billedhugger Henrik Starcke.

Mindelunden er anbragt et af de smukkeste steder i byen og er tænkt både som mindesmærke over ofrene fra den 2. verdenskrig og som erstatning for gravsted for dem, der ikke kunne give deres kære en grav på landjorden — en funktion, der har sin særlige betydning i Esbjerg, hvorfra så mange gik bort på søen i krigsårene.

Starcke's relief der tidligere er omtalt i »Pigtråd«s nr. for august 1950, giver stedet en smuk stemning og udtrykker dødens alvor på en nænsom og stilfærdig måde.

H. R.

✱

Föreningen af besættelsestidens politiske fanger i Esbjerg lever stadig, ikke

alene som en selskabelig forening, men som en politisk diskussions- og foredragsforening, og det er lykkedes at bibeholde dens tværpolitiske sammensætning.

Föreningen har ca. 70 medlemmer.

I forbindelse med föreningens generalforsamling den 26. april var sagfører, konsul Kaj Dahl, Horsens indbudt for at fortælle om et besøg i Polen og Auschwitz-lejren og overpostbud Milter Jensen, Esbjerg for at fortælle om et besøg i Buchenwald.

Det blev en ualmindelig interessant aften. Forsamlingen følte sig på rejse i Polen med Kaj Dahl som leder. Han præsenterede Warszawa, det ødelagte Warszawa og byen, der hurtigt vokser frem på dens ruiner. Han berettede om fabrikker, skoler og børnehjem. Besøgte den polske arbejder, der giver afkald på meget af det, vi danske finder nødvendigt for at leve, men som gør det med glæde, fordi han ved, at han er med til at rejse et nyt Polen, måske ikke for ham selv, men for sine børn.

Kaj Dahl sluttede sin beretning med at erklære, at han ikke i Polen konstaterede krigsforberedelse af nogen art, og bygning af bunkers så han ingen steder.

Aftenen sluttede med Milter Jensens beretning fra Østtyskland. Han gav en fornøjelig skildring af det daglige liv i Berlin og fortalte om besøget i kz-lejren Buchenwald, hvor der blev afsløret et mindesmærke for nazismens ofre.

G.

Ledige feriepladser i september.

Feriehjemmet på Kegnæs er fuldt optaget i den egentlige ferietid. Ansøgere er dog velkomne til at søge ophold i september måned. Man skriver til komiteens formand, købmand Holger Thorsøe, Sønderborg.

Zassenhaus er nu cand. med.

Hiltgunt Zassenhaus, som er kendt af mange danske og norske fanger fra tyske tugthuse, har nu afsluttet sine medicinske studier med et smukt resultat.

Man har fra forskellig side hjulpet hende. Således udsendte Hasselbalch en lille bog, skrevet af Zassenhaus. Både forlag og boghandlere afstod fra enhver form for fortjeneste. Dette muliggjorde, at hun kunne læse færdigt her i Danmark.

Flere blade har omtalt Zassenhaus som k-z-lejrenes engel. Dette beror dog på en misforståelse, idet hun aldrig har været i nogen k-z-lejr. Hun kom i fængslerne, og her var hun en tapper og modig pige — og det siger vi hende stadig tak for.

Aalborg.

Enken efter en af de nordjyder, der faldt under krigen, og hvis navn er knyttet til et værelse på Frihedskollegiet i Aalborg, har givet kollegiet en smuk gave. Det er den skotskfødte enke efter styrmand William Stoustrup, der fra sit hjem i Glasgow har sendt kollegiet et maleri af den britiske marinemaler N. J. Campbell. Maleriet forestiller den britiske krydser »Glasgow«, der under den anden verdenskrig indskrev sit navn i den engelske flådes historie, bl. a. ved operationer under den norske kyst 1940. Det var på dette skib, kong Haakon og kronprins Olav af Norge sejlede til England. Maleriet vil på Frihedskollegiet blive ophængt i det værelse, der bærer William Stoustrups navn.

På Amalienborg.

Søndag den 4. maj d. å. kl. 10,30 afsløredes i kolonnaden på Amalienborg mindevæggen over politibetjent Arvid Andersson, Amalienborg-vagten, og korporal Paul Møllgaard, livgardens modstandsgrupper, der begge faldt under de sidste træfninger omkring Amalienborg slot den 5. maj 1945.

Politibetjent Andersson, der var fast stationeret i Nordre Birk, hørte til de politifolk, der blev indkaldt til forstærkning af Amalienborg-vagten i december 1944. Han blev om formiddagen den 5. maj 1945 på gådefuld måde ramt, medens han holdt vagt i kolonnaden og bragtes til Militærhospitalet, hvor han i fire dage svævede mellem liv og død, men hans liv stod ikke til at redde, og han afgik ved døden den 9. maj.

Korporal Møllgaard hørte til livgardens unge befalingsmænd, der i den militær- og politiløse tid blev optaget i de militære modstandsgrupper, og han meldte sig straks på befrielsesdagen til sit kompagni. Han blev dræbt, medens han med sin gruppe var gået i stilling ved Frederik d. VIII's palæ.

Forskellige forhold har medført, at man først nu har været i stand til at

realisere tanken om at rejse vore afdøde kammerater dette minde, og der tilkommer Amalienborg-klubben stor ære for dette initiativ.

Prins Knud foretog afsløringen. Københavns Politi-Orkester og Københavns Politi's Sangkor medvirkede, og der blev holdt taler af formanden for Amalienborg-klubben, politibetj. Frank Zorn, og formanden for Garderforeningen i København, grosserer Robert Lamber. Under højtideligheden var kolonnaden afspærret, og et æresdetachment af livgarden samt en deling politifolk fra Amalienborg-vagten paraderede. Om aftenen genoptoges en smuk skik fra befrielsens første år, idet gamle Amalienborg-politifolk i tiden fra kl. 20,35 til 24,00 etablerede æresvagt med fakler ved mindevæggen.

Politiets øverste ledelse, præsidiets for De danske Garderforeninger, samt en række enkeltpersoner og institutioner, der havde tilknytning til vagten, var indbudt.

Et udvalg, men ingen forening.

Godt 30 tidligere modstandsfolk samledes søndag den 20. april i lokalerne i Admiral Gjeddens Gård til en drøftelse af evt. dannelse af en ny modstandsorganisation, der så bort fra, hvad man er politisk uenige om og samlede sig om, hvad man måtte kunne blive enige om.

Det viste sig, at der ikke var virkeligt grundlag for dannelsen af en forening i dag. Man nøjedes derfor med at nedsætte et udvalg, der skal have til opgave at samle og give objektiv oplysning om faren ved en tysk genoprustning under hvilken som helst form, hvad enten det sker som delt eller samlet land. Endvidere skal komiteen arbejde mod kz-lejre og for fred.

Udvalget kom til at bestå af:

Læge Paul Thygesen, København, assistent Frode Toft, København, landsretssagfører Rud. Prytz, København, assurandør E. Borresen, Frederikshavn, og sagfører, konsul Kaj Dahl, Horsens.

På mødet blev der talt af læge Paul Thygesen, lrs. Prytz, assistent Frode Toft, journalist Jens Nyberg, fabrikant Clemmensen, pastor Riis, redaktør Viggo Knudsen, Holbæk, Karl V. Jensen, læge Kærn, assurandør Borresen og professor Milthers.

Det har været tanken, at en evt. ny modstandsorganisation skulle tilslutte sig den internationale FIR. En bladpolemik i Information har imidlertid dokumenteret, at denne organisation har politisk slagside. Da der nu ikke dannes nogen dansk forening, bliver spørgsmålet om evt. tilslutning til den internationale organisation imidlertid ikke aktuelt.

Roskilde Kontantforretning ^{A/S}

OLUF LARSEN

TURIST- OG LASTKØRSEL
SAMT FLYTNINGER

PARKGAARDEN **SLAGELSE**

Tlf. 461 . 968

Dachau Klubben afholder sin skovtur med damer lørdag den 14. juni kl. 18,30 i de små haver, Pileallé nr. 10—12, hvor vi spiser vor medbragte mad. Øl og kaffe kan købes.

Bestyrelsen.

PS. I tilfælde af dårligt vejr er der stort lukket lysthus til rådighed.

Samråd for frihedskampens veteraner.

Repræsentanter for foreninger og grupper, som i tiden efter krigen er dannet for at vedligeholde kammeratskabet fra besættelsestiden har dannet »Samrådet for Frihedskampens Veteraner«.

Hensigten er at værne besættelsestidens traditioner og de faldnes minde. Man har også tænkt sig at søge kontakt med lignende organisationer i udlandet, som har til opgave på Forenede Nationers idegrundlag at være om ytrings- og personligheds frihed.

Derved vil samarbejde med østorienterede grupper være udelukket.

I samrådet er følgende repræsenteret:

»Den sekstende« (en kreds, som mødes hver den 16. i måneden), »Den danske Brigadeforening« (Danforce), 9. April (en jysk organisation med hovedkvarter i Aarhus), Hjemmefronten, 29. august, Studenternes Efterretningstjeneste, Gestapofangerne, P 4, Sjællandskonventet, og »The Buffs- Denmark Branch« m. fl. (Antagelig slutter også Toldstrupfolkene, Ranum-konventet, i Jylland sig til).

København.

Ved Frihedsfondens bestyrelsesmøde oplystes det, at 519 har fået hjælp til studium.

7—800 faderløse børn skal hjælpes til en uddannelse.

En del kz-fanger har fået tilbagefald, hvorfor hjælp er tiltrængt.

Pastor N. J. Madsen midlertidig sognepræst i Kolding.

Efter biskop C. W. Noacks forslag har kirkeministeriet konstitueret fhv. sognepræst i Sønderborg, pastor N. J. Madsen, København, som sognepræst for Sct. Nicolai sogn i Kolding under sognepræst P. Tobiassens tre måneders sygeorlov fra 1. maj.

Pastor N. J. Madsen blev som bekendt under besættelsen arresteret af Gestapo og underkastet tortur. En periode kørte han som jernbanegidsel med tyske militærtog og blev til sidst sendt til Dachau og Neuengamme. Efter hjemkomsten var hans helbred så nedbrudt, at han måtte træde uden for tjeneste. Efter vikariatet i Kolding vil pastor N. J. Madsen antagelig igen søge præsteembede.

Sønderborg.

Den 1. maj åbnede Idrætshøjskolen i Sønderborg for 60 unge piger. Indvielsen fandt sted den 15. maj, fordi det den dag var 40 år siden, Chr. X og dronning Alexandrine besteg tronen.

Skolen er et festligt minde over kongen og frihedskampen.

Det er hensigten at rejse en frihedshal med plads til 2000. Hallen skal udsmykkes med monument og billeder fra frihedskampen.

Ved at holde Pigtråd opnår De både at hjælpe nødstedte kammerater fra besættelsestiden og at støtte et blad, der ikke har ladet frihedskampen gå i glemmebogen.

PIGTRAAD

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 12 numre årligt. Abonnement 12 kr. pr år. (Girokonto 780 kan benyttes ved bestilling af abonnement).

SEKRETARIAT

Ekspedition, abonnements- og annonceafdeling, Ordrup Jagtvej 175, Charlottenlund (kontortid 9—12,30). Telefon: Ordrup 5075.

REDAKTION

Ansvarshav. redaktør: Kommunelærer Johs. Fosmark, Slagelsegade 9, 2., København Ø. Telefon: Øbro 8537 (træffes bedst 17—18).

Indlæg, artikler, meddelelser, breve fra læserne m. v., der ønskes optaget i bladet, må være redaktionen i hænde senest den 25. i foregående måned.

Annoncer, der ønskes indrykket i bladet, må være kontoret i hænde senest den 20. i foregående måned.

Redaktionsudvalg: Seminarieførstander Paul Holt, kaptajn Aage Eifer, pastor Poul Riis.

FORRETNINGSFØRER

Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund. Telefon: Ordrup 5075.

Klicheer: Persson's Cliché-Anstalt, København.

MEMLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER